

Resultater fra undersøkelser for *Salmonella* i prøver fra smårovvilt i jaktprosjekt i Stjørdal våren 2012

I regi av Stjørdal kommune, Fjellstyrene i Stjørdal og Stjørdal Jeger og Fiskeforening (SJFF) pågår det et organisert jaktprosjekt på smårovvilt (småpredatorer): rødrev, mår, mink, røyskatt, grevling, mårhund, kråke, skjære, ravn og nøtteskrike. Les mer om prosjektet på <http://www.jaktistjordan.no/>.

Det er lite dokumentert kunnskap om forekomst av *Salmonella* sp. i slike ville bestander og dette jaktprosjektet gir enkel tilgang på egnet prøvemateriale. Veterinærinstituttet Trondheim gjennomførte i perioden 14.02.12 – 04.05.12 salmonella-undersøkelser av tarminnhold fra et utvalg av dyr som ble skutt i prosjektet. Tre av jegerne foretok prøveuttaket av tarmprøver, og den ene av disse stod for de fleste av prøveuttakene. Undersøkelsene ble gjennomført som et pilotprosjekt for å se om det ga tilfredsstillende prøveuttak, og om man kunne påvise *Salmonella* sp. fra materialet i denne perioden.

Det ble mottatt og analysert 120 prøver fordelt på 80 kråker, 26 gråmåker, ni rødrev, tre skjærer og to mår. Samtlige fugler ble felt mindre enn 30 m fra en åpen fyllplass, mens rev og mår ble felt mer spredt geografisk. Prøvematerialet bestod av tarm med innhold og ble analysert ved hjelp av Veterinærinstituttets metode for påvisning av *Salmonella* sp. i husdyrproduksjon og avføring fra dyr. De isolerte salmonellastammene ble oversendt Veterinærinstituttet Oslo, seksjon for bakteriologi – fisk og dyr for videre serotyping.

I 16 prøver, av totalt 120, ble det påvist *Salmonella* sp., fordelt på 11 prøver fra kråke og fem fra gråmåke (Tabell 1). Dette gir en prevalens av *Salmonella* sp. på henholdsvis 13,8 % (11 av 80) hos kråker og 19,2 % (5 av 26) hos gråmåker. Det ble ikke påvist *Salmonella* sp. i prøvene fra rødrev, skjære og mår. I de 11 kråkene med funn av *Salmonella* sp. ble det påvist tre ulike serotyper; *Salmonella* Infantis hos fem, *Salmonella* Typhimurium hos fem og *Salmonella* Kedougo hos én. I en og samme innsendelse med 15 kråker og en rev ble det påvist *S. Typhimurium* hos fem og *S. Infantis* hos tre kråker. Man kan ikke utelukke en krysskontaminering mellom prøver under prøveuttak, men det ble påvist *Salmonella* sp. av to ulike serotyper i innsendelsen. Gråmåkene ble felt i april måned (etter ekstraordinær fellingstillatelse) og prøveuttaket ble optimalisert i forhold til de tidligere innsendelsene. Det ble påvist *Salmonella* sp. i fem av 26 felte gråmåker, fordelt på tre *Salmonella* Kedougo, en *Salmonella* Stanley og en *Salmonella* Typhimurium.

Samtlige fugler i denne undersøkelsen ble skutt i umiddelbar nærhet til eller på fyllplass. Dette er en åpen fyllplass hvor til dels store mengder fugler oppholder seg gjennom hele året. Det er interessant at det ble påvist *Salmonella* sp. i flere prøver og innsendelser, med totalt fire ulike serotyper fra dette begrensede materialet. Det gir indikasjon på at *Salmonella* sp. kan være utbredt i disse populasjonene og at de potensielt kan utgjøre en betydelig direkte og indirekte risiko med tanke på smitte med *Salmonella* sp. til andre dyr og mennesker. Det er sterkt ønskelig å få mulighet til å videreføre undersøkelser for *Salmonella* sp., fra flere individer og arter over lengre tid, for å skaffe mer dokumentasjon på utbredelse i disse bestandene.

Jaktprosjektet i Stjørdal fremskaffer enkel tilgang på prøvemateriale fra ville småpredatorer og sammen med opplæring av jegerne i optimalt prøveuttak gir det en unik og enkel mulighet for nærmere undersøkelse av prevalensen av *Salmonella* sp. og eventuelle andre patogene agens hos disse ville artene.

Tabell 1 Resultater fra undersøkelser for *Salmonella* sp. i prøver fra smårovilt i et jaktprosjekt i Stjørdal våren 2012

Art	Antall prøver	Antall positive	Serotype	Antall av hver serotype
Kråke	80	11	Kedougo Infantis Typhimurium	1 5 5
Gråmåke	26	5	Stanley Typhimurium Kedougo	1 1 3
Rødrev	9	0		
Skjære	3	0		
Mår	2	0		
Sum	120	16		

Hanne Ringkjøb Skjelstad, Margareth Opheim, Berit Djønne og Kjell Handeland
Veterinærinstituttet

Roar Sandodden
Jakt i Stjørdal og Veterinærinstituttet